

O'ZBEKISTON

OVOZI

IJTIMOY-
SIYOSIY
GAZETA

■ 2003-YIL ■ 4-DEKABR ■ PAYSANBA ■ 142 (27.162) ■ uzbevozi@sarkor.uz ■ 1918-yil 21-iyundan chiqqa boshlagan.

ВАТАН МУКОФОТИ — ХОРАЗМ ЭЛИГА ЮКСАК ҲУРМАТ ВА ЭҲТИРОМ РАМЗИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХОРАЗМ ВИЛОЯТИГА ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ ОРДЕНИНИ ТОПШИРИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

Хоразм кўча тамаддун бешикларидан ҳисобланади. «Авесто» қадар қадимий юрт. Утмиши бой, келажиги мунаввар. Дунёга Ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Жалолиддин Мангуберди, Наҳмиддин Қубро, Маҳмуд Замаҳшарий, Паҳлавон Маҳмуд, Огаҳий каби машҳур алломаларни етказиб берган табаррук замин.

Ассалому алайкум, қадрли дўстлар!
Муҳтарам юртдошлар!
Авваламбор, мен бугун қадимий ва бетакрор Хоразм заминига қадам қўйиб, сиз азиз юртдошларим билан дийдор кўришиб, сизларнинг очик чекрангизга боқиб, барчангизни бардам, яхши кайфиятларингизни кўриб, хурсанд бўлганимни билдирмоқчиман.

Ва сиз азизларга, сиз орқали бутун Хоразм аҳлига ўзининг самимий ҳурмат-эҳтиромини изҳор этмоқчиман.
Барчангизга маълум: истиқлолимизнинг 12 йиллик байрами арафасида Хоразм вилояти ўзининг буюк хизматлари учун, аввало, аждодларимизнинг тарихий ва маънавий аъёнларини, мардлик ва жасорат намуналарини асраб-авайлаб, муносиб давом эттириб келаятгани, ёш авлодимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги улкан хизматлари учун давлатимизнинг юксак мукофоти — Жалолиддин Мангуберди ордени билан тақдирланган эди.

Барчангизни, бутун Хоразм элини ана шу мукофот билан чин қалбимдан муборакбод этишга ижозат бергайсиз.
Бугунги воқеанинг яна бир муҳим томони шундаки, Ватан озодлиги йўлида мардона курашиб, жон фидо этган буюк аждодимиз, жасур саркарда Жалолиддин Мангуберди номи билан аталган бу орден ўзбекистон тарихида илк марта топширилмоқда. Ва бу орденнинг биринчи

ҳаридоригр бўлган турли махсулотлар тайёрланаётганида кўришимиз мумкин.
Ҳозирги кунда воҳада 27 та қўша корхона ишлаб тургани, вилоят иқтисодиётига 161 миллион АҚШ долларидан зиёд инвестиция киритилгани, биргина 2003 йилда 4 та янги қўша корхона ташкил этилгани ҳам иқтисодиёт ривожига сезиларли таъсир кўрсатмоқда.

Узимизда етиштирилган пахта ҳосилини қайта ишлаб, тайёр махсулотга айлантириш ва шунинг ҳисобидан мамлакатимизга кўпроқ валюта маблағлари олиб келиш борасида ҳам вилоятда диққатга сазовор ишлар қилинмоқда. Жумладан, етиштирилган пахта ҳосилининг 15 фоизи шу ернинг ўзига қайта ишланмоқда.

Мана шу залда ўтирган мутахассис ва раҳбарлар яхши биладилар, илгари, собиқ шўро даврида бу кўрсаткич 3 фоиздан ошмас эди.
Кўриб турганингиздек, қисқа вақт ичида биз бу борада катта ютуққа эришдик, лекин фақат шу билан чекланиш бизга тўғри келмайди.

Шу маънода, Вазирлар Маҳкамасининг Хоразм вилоятида яна бир замонавий тўқимачилик фабрикаси — «Бурсел-Боғот текстиль» қўша корхонасини ташкил этиш тўғрисида қиёда қабул қилган қарори бу соҳада келажакни ўйлаб, изчил иш олиб бораётганимиздан далолат беради.

(Давоми 2-бетда.)

АНДИЖОН АҲЛИНИНГ ТАШАБУСКОРЛИГИ, АЗМУ ШИЖОАТИ ВА ЖАСОРАТИНИ ХАЛҚИМИЗ ЮКСАК ҚАДРЛАЙДИ

Истиқлол, Ҳурлик, Озодлик! Бу муштарак, муқаддас тушунчалар маъно-моҳиятини чуқур англаб етган халқимиз ўзининг бекиёс куч-қудрати ва салоҳиятини намойиш этиш имконига эгалигини қалбдан ҳис этиб яшамоқда. Бугун дунё ўзбекка, Ўзбекистонга қараб ҳайратланаётган. Қисқа муддатда Юртбошимиз раҳнамолигида халқимизнинг мардонавор меҳнати аъзага бунёдга келган ривожланишининг «ўзбек модели» халқаро миқёсда эътироф этилган.

Ҳаётга жорий этилишида ҳар бир вилоятнинг ўзига хос ўрни бор. Андижон ҳақида гап кетганда, вилоятнинг меҳнаткаш халқи эришган ютукларни тилга ололук жоиздир.
Президентимиз Ислам Каримов таъбири билан айтганда, андижонликлар бир ишга бел боғласа, астойдил, бутун борлиги билан киришади, қўлаган ниятига эришмагунча тиним билмайди.
Дарҳақиқат, сўзи билан иши бир, доимо изланиб яшайдиган, ташаббускор андижонликлар истиқлол йилларида қишлоқ ҳўжалигининг барча соҳасида ўзига хос мактаб яратди.

(Давоми 3-бетда.)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АНДИЖОН ВИЛОЯТИГА АМИР ТЕМУР ОРДЕНИНИ ТОПШИРИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

Ассалому алайкум, қадрли ватандошлар!
Муҳтарам Андижон аҳли!
Бугун мана шу фурсатдан фойдаланиб, сиз азизлар — Андижон элининг вакиллари билан юзмаюз бўлганимдан, сизларнинг кўларингизда, чекрангизда табассум, хотиржамлик, бардамлик кайфияти, қувонч туйғуларини кўриб, беҳад мамнун эканимни изҳор этмоқчиман.

Авваламбор, халқимиз, давлатимизнинг вилоят меҳнаткашларига, бутун Андижон аҳлига ишонч ва эътирофининг юксак ифодаси бўлиши мана шу олий мукофот билан сиз азизларни, барча-барча андижонликларни чин қалбимдан муборакбод этишга руҳсат бергайсиз.
Қадрли биродарлар!
Андижон ҳақида, бу гўзал юртининг қадимий тарихи, бу ерда яшайдиган одамларнинг ноёб фазилатларига эга экани, мардлиги ва вафодорлиги, ташаббус ва изланувчанлиги ҳақида кўп гапириш мумкин.

соҳалар бўладими — уларнинг барчасида Андижон вилояти салмоқли натижаларга эришмоқда.
Албатта, бу муваффақиятларнинг сабаб ва омиллари кўп, лекин шахсан мен бунинг сирини, аввало, шу элининг ҳеч кимга ўқшамайдиган аломат ва ҳосиятларида, яъни «анжана» феъл-атвориде, деб биламан.

Ва мана шундай учрашувлар тез-тез бўлиб туришини, дийдор кўришувларимиз доимо тинч ва осуда, хурсандчилик вазиятида ўтишини Аллоҳ таолодан сўраб қоламиз, десам, ўйламанки, барчамизнинг орзу-умидларимизни ифода қилган бўламан.

Барчамиз яхши тушунамиз, чуқур англаймизки, Парвардигоримизнинг ўзи ҳар қайси инсон ва элга ўзига хос ақл-дрок, куч ва қудрат, хусусият ва турли аломатларни ато этади.
Ҳар қайси эл-юртда бундай хусусият ва ижобий сифатларнинг рўйбега чиқиши учун албатта зарур вазият ва шарт-шароитлар мавжуд бўлиши керак.

Бошқа вилоятларимизни камситмаган ҳолда, очик айтишимиз керакки, Андижон халқи ўзининг азму шижоати, янгиллик-интилиши, тадбиркорлиги билан нафақат мамлакатимизда, балки чет эллик ҳамкорларимиз ўртасида ҳам обрў-эътибор топмоқда.

Юртимизда мўътабар Рамазон ҳайити байрамини кутиб-кузатиб турган шу кунларда ҳаётимизда муҳим ижтимоий-маънавий аҳамиятга молик воқеалар бўлиб ўтаётганидан, албатта ҳаммагиз хабардорсиз.
Бугун ҳам барчамиз яна бир қувончли воқеанинг гувоҳи ва иштирокчилари бўлиб турибмиз.

Барчамиз яхши тушунамиз, чуқур англаймизки, Парвардигоримизнинг ўзи ҳар қайси инсон ва элга ўзига хос ақл-дрок, куч ва қудрат, хусусият ва турли аломатларни ато этади.
Ҳар қайси эл-юртда бундай хусусият ва ижобий сифатларнинг рўйбега чиқиши учун албатта зарур вазият ва шарт-шароитлар мавжуд бўлиши керак.

Бу фикрнинг тасдиғини вилоятда Америка Қўшма Штатлари ва Англия, Германия ва Франция, Италия ва Хитой, Япония ва Жанубий Корея каби ривожланган давлатларнинг етакчи фирма ва компаниялари билан ҳамкорликда ташкил этилган 90 дан ортиқ қўша корхона ишлаб турганидан, вилоят иқтисодиётига умумий қиймати 1 миллиард 218 миллион АҚШ доллари миқдоридagi хорижий инвестициялар киритилганида ҳам кўришимиз мумкин.

Мамлакатимиз салоҳиятини юксалтириш, ислохотларни амалга оширишда фидойиллик ва ташаббускорлик кўрсатаётган, ижтимоий соҳаларни ривожлантириш, ёшларимизни элу юрта садоқат руҳида тарбиялаш борасида катта ютуқларни қўлга киритаётган Андижон вилоятига Ватанимизнинг юксак мукофоти — Амир Темур орденини топширишга ба-

хориқдоригр бўлган турли махсулотлар тайёрланаётганида кўришимиз мумкин.
Ҳозирги кунда воҳада 27 та қўша корхона ишлаб тургани, вилоят иқтисодиётига 161 миллион АҚШ долларидан зиёд инвестиция киритилгани, биргина 2003 йилда 4 та янги қўша корхона ташкил этилгани ҳам иқтисодиёт ривожига сезиларли таъсир кўрсатмоқда.

Барчамиз тушунамиз, дунёнинг бизнес оламида кўп нарсани кўрган бу одамлар аниқ эмас, улар ҳамма билан ҳам ҳамкорлик қилавермайди.

(Давоми 3-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори ЎЗБЕКISTON РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ АРХИТЕКТУРА ВА ҚУРИЛИШ ҚЎМИТАСИ ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Капитал қурилишида иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари тўғрисида» 2003 йил 6 майдаги ПФ-3240-сон Фармони билан бажариш юзасидан ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси фаолиятини такомиллаштириш, капитал қурилишида иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш масалаларида унинг маъсулиятини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

илмий-тадқиқот институти негизда Капитал қурилишида иқтисодий ислохотлар ва нарҳларни шакллантириш марказини ташкил этиш;
Пудрат савдоларини (тендерларни) ташкил этиш республика бошқармаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси Давлат идорадан ташқари экспертиза бош бошқармасининг капитал қурилишида нарҳларни шакллантириш минтақавий марказлари негизда Қурилишда танлов савдолари ва нарҳларни шакллантириш ҳудудий консалтинг марказлари ташкил этиш;

1. Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг муҳим вазифалари ҳисоблансин:
шахарсозлик ва шаҳарсозлик фаолияти соҳасида давлат сиёсатини ўтказиш, лойиҳалаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари сифати, шаҳар ва қишлоқ аҳоли яшаш шартларини режалаштириш ва қурилишда шаҳарсозликка оид қонун ҳужжатлари, шаҳарсозлик нормалари, қоидалари ва стандартларига ривож этилиши устидан назоратни амалга ошириш;
капитал қурилишида ислохотларнинг боришини мониторинг олиб бориш, танлов савдоларини ташкил этиш ва ўтказишнинг белгиланган тартибига риоя этилишини назорат қилиш, шартнома муносабатларининг ролини ошириш, қурилишда нарҳларни шакллантириш тизимини такомиллаштириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш;
лойиҳалаштириш ва пудрат ишлари, қурилиш материаллари бозорларида рақобат муҳитини шакллантириш, қурилишнинг бозор инфратузилмасини янада ривожлантиришга қўмаклашиш;
капитал қурилишида иқтисодий ислохотларнинг боришини акс эттирувчи кўрсаткичлар тизимини ишлаб чиқиш ва жорий этиш;
танлов савдолари натижаларига кўра тузилган шартномалар мажбуриятлари бажарилишининг мониторингини олиб бориш, объектларни қуриш сифати ва муддатларини назорат қилиш.

2. Қуйидагилар:
Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси раисига ходимларнинг чекланган соми доирасида раиснинг уч нафар, шу жумладан бир нафар биринчи ўринбосари ҳамда 9 кишидан иборат хайъат бўлишига руҳсат берилсин.
Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси раисига ходимларнинг чекланган соми ва меҳнатга ҳақ тўлаш фонди доирасида Қўмита марказий аппаратининг тасдиқланган тузилмасига ўзгартириш киритиш ҳуқуқи берилсин.
Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг мажмур Қўмита таркибиде:
Иқтисодиёт ва қурилиш ташкил этиш, янги технологиялар

(Давоми 2-бетда.)

«КОНСТИТУЦИЯ — АДОЛАТ, ВАТАН, ХАЛҚ МАНФААТИНИНГ КАФОЛАТИДИР»

Давлат солиқ қўмитаси Солиқ академияси профессор-ўқитувчилари, тингловчилари ва ходимлари ўртасида Бош Қўмитамизни тарғиб қилиш кенг йўлга қўйилган. Академия ҳудудида асосий Қонуннинг моҳиятини ва ҳар бир моддасини акс эттирувчи «Конституция боғи» барпо этилган.
Кунги кеча Солиқ академиясида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 11 йиллиги муносабати билан «Конституция —

адолат, Ватан, халқ манфаатининг кафолатидир» мавзусида илмий-амалий семинар бўлиб ўтди.
Семинарни академия ректори, тарих фанлари доктори, профессор Наим Обломуродов очди.
Ўзбекистон Қўрамони, Ўзбекистон халқ шoirи Абдулла Орипов «Конституция — бахтимиз пойдевори», Олий Мажлиснинг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси, юридик фанлари доктори А.Турсунов «Қонунчилик пала-

таси ва сенат фаолияти», республика Конституциявий Суди раисининг ўринбосари Б.Мирбобоев «Ўзбекистон Конституцияси — миллий тараққиётимиз таянчи», республика Олий ҳўжалик суди Солиқ низолари бўйича судлов хайъати раисининг ўринбосари К.Убайдуллаев «Одил суд — барча ижтимоий эзгуликнинг пойдевори», «Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси бошқаруви раиси, Олий Мажлис депутати И.Лаштатов «Конституцияни ўрганашда ва тарғибот қилишда «Тасвирий ойна» ижодий уюшмасининг роли» мавзусида маърузалар қилишди. Маърузачилар тингловчиларни қизиқтирган саволларга жавоб бердилар.
Илмий-амалий семинарда Бош Қўмитамизни ҳар бир фуқаронинг, айниқса, талаба ёшларининг ҳаёт дастурига айлантириш ҳамда уларнинг сиёсий маданиятини юксалтиришга йўналтирилган амалий тавсиялар ишлаб чиқилди.

Намоз ЧОРШАНБИЕВ

ОЧИҚ ДУНЁ ДАСТУРИ

Бу дастур турли соҳаларда фаолият юритаётган етакчи вакиллари АҚШга таклиф этилди. Ўзбекистондаги Очиқ Дунё дастурининг биринчи қатнашчилари ҳам сафарга отланди. Делегатлар иқтисодий ривожланиш, соғлиқни сақлаш ва мустақил таъбиот масалаларига қаратилган 10 кунлик касбий-интектив дастурда қатнашдилар.
Улар давлатнинг иқтисодий ислохотлардаги ўрни, инвестиция, халқаро ҳамкорлик, тадбиркор аёллар, қишлоқ жойларига соғлиқни сақлаш, ОИТС ва гивҳандликка қарши кураш ва таъбиотдаги демократия масалаларига эътибор қаратадилар.
Иштирокчилар маданий-маънавий фикр алмашиш билан бир қаторда АҚШ ҳўкумати даражаларининг (федерал, давлат, маҳаллий) ўзаро мажбуриятлари ва муносабатларини ўргандилар.
— Бу Ўзбекистон ва АҚШ фуқаролари учун бир-бирини ўрганиш ва дўстона алоқалар ўрнатилуш учун катта имкониятдир, — деди АҚШнинг Ўзбекистондаги муваққат ишончли вакили Девид Эппелтон.

Ўзбекистонлик меҳмонлар Америка оилаларида яшайдилар. Улар учун саёҳат ва ўзаро мулоқот тадбирлари уюштирилади.
Анвар САМАДОВ

ХАЛҚ БАНКИ —
СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ

ТOSHKENT
XALQARO AEROPORTI

БИЗНЕС БАНК
ЭНГ ЯХШИ АНЪАНАЛАРДА

ВАТАН МУКОФОТИ — ХОРАЗМ ЭЛИГА ЮКСАК ХУРМАТ ВА ЭҲТИРОМ РАМЗИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХОРАЗМ ВИЛОЯТИГА ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ ОРДЕНИНИ ТОПШИРИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Бўлғуси корхона йилга 5 минг 770 тонна пахта толасини қайта ишлаш қувватига эга. Энг асосийси, ана шу маҳсулотнинг 80 фоизи чет элга экспорт қилинади.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, 2004 йилнинг охирига бориб виллоятдаги пахта толасининг 30 фоизидан ортигини шу ернинг ўзида қайта ишлашни ташкил қилиш режалаштирилмоқда.

Қишлоқ ҳўжалигини оладиган бўлсак, кейинги йилларда рўй берган объектив қийинчиликларга қарамастан, виллоят меҳнатқилари галла ва шолни, пилла ва бошқа маҳсулотлар бўйича шартнома режаларини мунтазам бажариб келаётганини эътироф этишимиз лозим.

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби, Хоразм виллоятининг энг оғир муаммоларидан бири — бу коммуникация масаласи экани сизларга яхши маълум. Бу ўта муҳим масалани ечиш мақсадида шу кунларда Ҳазорасп тумани ҳудудида Амударё устига замонавий кўприк қуриш ишлари ниятисига етмоқда.

Лойиҳа қиймати 25 миллиард 556 миллион сўмга тенг бўлган, нафақат Хоразм, балки бутун мамлакатимиз учун стратегик аҳамиятга эга бу улкан ишгот ишга тушган, бир вақтинчи ўзида Амударё узра поезд ҳамда автомобиль қатнови йўлга қўйилди.

Бу эса, ўз навбатида, виллоятни иқтисодий ривожлантириш, одамларнинг узогини яқин қилиш учун янги имкониятлар очиб беради.

Мана шундай эзгу ишларни амалга оширишда Хива туманидаги «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиги бош пудратчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Бектурди Жуманиёзов, илгор фермерлар Гулмат Ҳайитметов, Машариф Қаландаров, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қурувчи Болтабой Сапаев, «Меҳнат шўҳрати» ордени соҳиби, электрлайвандчи Юсуфбой Урозов, уста шонлик Қурбоний Узоқбоева, моҳир тикувчи Анабиби Собирова каби юзлаб заҳматқар инсонларнинг хизматини барчамиз юксак қадрлаймиз.

Виллоятда бошқа соҳалар бўйича ҳам ўсиш-ўзгариш, янгилаш жараёнлари изчил давом этмоқда. Замонавий корхоналар, янги туракжойлар, равоён йўллар ва кўприклар, мактаб, лицей ва коллежлар, шифохоналар, улғу аждодларимиз номидидаги болғар, гузал меҳмонхоналар барпо этилмоқда. Энг муҳими, одамларнинг ҳаётга муносабати, онги ва тафаккури ўзгармоқда. Буни ҳеч ким инкор этмайди.

Қадрили ватандошлар! Юртимиздаги барча ўзгаришлар марказида инсон ва унинг маффаатлари тургани, ислохотлар ишлоти учун эмас, аввало бир инсон учун деган қараш бизнинг асосий мақсадимиз экани барчангизга яхши аён, деб ўйлайман.

Шу маънода, одамларнинг турмуш шартини яхшилаш, уларнинг оғирини енгили қилиш борасида Хоразм виллоятда амалга оширилаётган ишлар ҳақида ҳар қанча гапирса арзийди.

Бу ҳақда гапирганда, узоққа бормай, мана шу Урганч шаҳрида ҳам яқин-яқингача тоза ичимлик суви масаласи оғир муаммо бўлиб келганини эслаш kifоя.

Биз бу масала устида виллоят ва тегишли республика ташкилотларининг раҳбарлари билан бирга бош қотириб, зарур маблағ ва имконият топиб, Туя-Мўйин сув омборидан 148 километрик сув тармоғини тортиб келганимиз, чет эллик ҳамкорлар иштирокида 36 километрик янги сув тармоғини қурганини ҳам Хоразмнинг илмий-маърифий салоҳияти юксак эканини кўрсатади.

қадам бўлди.

Шулар қаторида Питнак шаҳрида сув тозалаш ишооти ва Капарас сув омборида юқури қувватли насос станцияси ишга туширилганини, Германиядан олинган кредит ҳисобидан виллоятдаги 6 та қишлоқда жаҳон талаблари асосида сув таъминоти йўлга қўйилганини ҳам таъкидлаш жоиз.

Бундай ижобий фикрларни аҳолини табиий газ билан таъминлаш масаласи бўйича ҳам айтиш мумкин. Сўнгги пайтда 600 километрдан зиёд газ тармоғи барпо этилгани, виллоят бўйича аҳолини табиий газ билан таъминлаш даражаси 90 фоиздан ошгани катта ютуқ, албатта.

Соғлиқни сақлаш соҳасини оладиган бўлсак, бу ерда 106 та қишлоқ врачлик пункти фаолият кўрсатаётгани, кейинги йилларда болалар шифохонаси, шонлиқ табиий ёрдам маркази ва онкология касалхонаси, Хива ва Ҳазораспдаги тугруқхоналар, Урганч ва Қўшқўприк юқумли касалликлар шифохонаси каби табиийёт масканлари тубдан қайта таъмирланганини айтиб ўтиш лозим.

Айниқса, Урганч шаҳридаги замонавий табиий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган кардиохирургия марказида юракни тўтатмасдан операция қилишдек мураккаб жараёнлар ҳам амалга оширилаётгани эътиборга молик.

Энг муҳими, бундай шифохоналар ҳар қандай касалликни ҳам тўғри аниқлаб берадиган замонавий диагностика ускуналари билан таъминланмоқда.

Ҳолбуки, яқин-яқингача беморлар бу масалада қийинлаб, қанча вақтини йўқотиб, ортиқча маблағ сарфлаб, Тошкентга бориб келганини сизлар яхши биласиз.

Хоразм виллоятга бу соҳада ана шундай жиддий натижаларга эришиб, айтиш мумкинки, шу минтақада ўзига хос табиийёт марказига айланиб бормоқда.

Бутун биз одамлар дарадига дармон бўлишдек савобли ишга катта хисса қўшиб келаётган тажрибали жарроҳлар, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими Қаландар Бобоқонов, «Эл-юрт» журмати» ордени соҳиби Шокир Қўжаев, олий тоифали ҳамшира Гулнеҳра Раҳмонова, маҳалла шифокори, «Соғлом авлод учун» ордени соҳиб-и Турди Матназарова, болалар уйи ҳамшираси Нева Ким каби қўлпаб меҳнатқилларнинг номларини ҳурмат билан тилга оламиз.

Мухтарам дўстлар! Бутун мамлакатимиз сингари Хоразм воқисада ҳам ёш авлод тарбиясига катта эътибор қаратишмоқда. Ва табиийки, бунда ўз ҳаётини таълим-тарбия соҳасига бағишлаган жонқуар устоз-мураббийларимизнинг хизматлари беқийё.

Ҳозирги пайтда виллоятдаги мавжуд 536 та мактабда 29 мингдан зиёд ўқитувчи қариб 350 минг ўқувчига таълим-тарбия бериб келмоқда.

Кейинги йилларда 20 та янги мактаб барпо этилгани, 168 та мактаб эса тубдан таъмирланиб, қайта жиҳозлангани таълим соҳасида салмоқли ишлар қилинаётганидан далолат беради.

Бу ислохотларнинг муҳим бир йўналиши бўлган касб-ҳўнар таълимига жиддий аҳамият бериллаётгани тўғрисида охириги йилларда 35 та касб-ҳўнар коллежи барпо этилиб, уларнинг ўмумий сони 56 тага етди.

Ҳозирги кунда мамлакатимиз олий ўқув юртиларига қариб 11 минг хориқарлик йигит-қиз таълим олаётгани, виллоятда 600 га яқин профессор-ўқитувчи, жумладан, 26 та фан доктори ва 166 та фан номзоди ёшларга сабоқ бераётгани ҳам Хоразмнинг илмий-маърифий салоҳияти юксак эканини кўрсатади.

Юртимиз ёшлари ўртасида ўтказилаётган фан олимпиадалари ва кўрик-танловлар, спорт беллашуварларида воҳа фарзандлари ўзининг қўқур билими, истеъдоди ва маҳоратини намойён этиб, ҳаммиша юқори ўринларни қўлга кириштириб келмоқда.

Урганч давлат университетининг талабалари, Президент стипендияси соҳиблари Насиба Собирова ва Исоқжон Исмоилов, Зулфия муқофоти совриндорлари Мўстабар Рўзметова ва Муножот Абдуллаева сингари воҳанин эртанги истиқболлини белгилаб берадиган юзлаб ёшлар билан бутун виллоят ахли фахрланарди.

Ана шундай истеъодли ўғил-қизларни тарбиялаб, камолга етказётган хориқарлик устоз-мураббийлардан 25 нафари «Ўзбекистон Республикаси халқ ўқитувчиси», яна 24 нафари «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими» деган шарафли унвонга, қўлпаб юқумли касалликлар шифохонаси билан медалларига сазовор бўлгани қувончли, албатта.

Шундай жонқуар юртдошларимиз қаторида Хива туманидаги 20 — меҳрибонлик уйи директори, Ўзбекистон Қаҳрамони Вера Пақ, Ўзбекистон халқ ўқитувчиси Раҳмон Саъдуллаев ва Мунаввара Раҳмонова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийлари Тангриберган Полвонов ва Олим Қўвоқов, «Эл-юрт хўрмати» ордени соҳиби Тафқил Латипов, «Шўҳрат» медали соҳиб-и Шакар Аминова каби устоз-мураббийларга, виллоятдаги барча маориф ходимларига ташаккур айтишимиз ҳам қарз, ҳам фарз, деб биланам.

Эл-юрт маффаатини ўйлаб яшаш, муқтобларга бегараз ва беминнат ёрдам бериш, меҳр-муруват ва саховат кўрсатиш каби халқимизга хос азалий фазилатлари давом эттириб, ўз ҳисобидан замонавий мактаблар, касалхона ва гузарлар, спорт майдончалари барпо этишдек хайрли ишларга салмоқли хисса қўшаётган барча инсонларга бутун салимий миннатдорлик изҳор этамиз.

Шулар қаторида Гулран туманидан Эришмат ва Ёриммат Содиковларга, Қўшқўприк туманидан Нураддин Нурилов, Шовот туманидан Бозорбой Оқмонов, ҳамда қўлпаб тадбиркор ва ишбилармонларга умрингиздан барака топиб, кам бўлмаб, дейимиз.

Хурматли юртдошлар! Кейинги йилларда биз барча минтақа ва ҳудудларимиз қатори Хоразм воқисада ҳам қадимий меросимиз, замонар синовида ўлиб келаётган миллий қадрият ва урф-одатларимизни асраб-авайлашга, бойлашга катта эътибор бермоқдамиз.

Бу ҳақда гапирганда, халқор микёсда кенг нишонланган буюқ маънавий обидамиз — «Авесто» китобининг 2700 йиллиги, Хиванин 2500 йиллиги, Жалолиддин Манғуберди таваллудининг 800 йиллиги бағишланган тантаналарни эслаб ўтиш ўринли, деб ўйлайман.

Айниқса, ўрта асрларда Шарқ оламииний йирик илм-фан маркази сифатида эътироф этилган Хоразм Маъьун академиясини таштдан тиклаб, уни замонавий асосда қайтадн этганимиз маънавий ҳаётимиздаги муҳим воқеа бўлди.

Фурсатдан фойдаланиб, мен сизларга бир хўшабанди етказмоқчиман. Хоразм Маъьун академиясининг миллий ва умумшаарий цивилизация тараққийотидаги беқийё ўрни ва аҳамиятини инобатга олиб, биз унинг минг йиллик юбилейини муносиб нишонлаш мақсадида тегишли халқор ташкилотлар билан музокаралар олиб бордик.

Ва ана шу саъй-ҳаракатларимиз на-

тижасида ЮНЕСКО ташкилоти Бош конференциясининг шу йил сентябрь ойида бўлиб ўтган 32-сессиясида Маъьун академиясининг минг йиллигини дунё микёсида нишонлаш ҳақида қарор қабул қилинди.

Биз яқинда бу масала юзасидан ўзимизнинг ҳам ҳўкумат қароримизни қабул қилиб, насиб этса, 2005 йилда ушбу сани сизларнинг иштирокисизда катта байрам сифатида кенг нишонлаймиз.

Азиз дўстлар! Хоразм замини қадим-қадимдан қураги ерга тегмаган мард ва баҳодир пахлавонлар юрти сифатида маълум ва машҳурдир.

Кейинги пайтда виллоятда оммавий спортни, жумладан, болалар спортини ривожлантиришга айниқса катта эътибор берилмоқда.

Бу борада қисқа муддатда жаҳон талабларига тўла жавоб берадиган Олимпия заҳиралари коллежи қуриб ишга туширилгани, 15 минг томошабинга мўлжалланган «Хоразм» спорт мажмуаси халқор андозалар асосида тубдан қайта қурилгани, виллоятдаги мавжуд спорт залларининг барчаси таъмирдан чиқарилганини алоҳида қайд этиш лозим.

Ана шундай замонавий спорт инфраструктурасига эга бўлгани учун ҳам мамлакатимиз мактаб ўқувчиларининг «Умид ниҳоллари» спорт ўйинлари бу йил Хоразм виллоятда юксак савияда ўтказилганига ҳаммамиз гувоҳ бўлдик.

Фарзандларимизнинг келажаги ва камолотини ўйлаб қилаётган бундай ишларимиз ўз ижобий самарасини беради, албатта.

Самбо ва оғир атлетика бўйича Осиё чемпионлари Алишер Йўлдошев ва Улғубек Маҳмудов, бокс бўйича жаҳон биринчилиги совриндорлари Алишер Матинёзов ва Отабек Бобоқонов, кураш ва рўқд бўйича Ўзбекистон чемпиони Руслан Юсупов ва Тамара Югай каби ўнлаб спортчи ёшларнинг қўлга киришган юксак натижалари бу ҳақиқатни исботлаб турибди.

Мухтарам юртдошлар! Агар мендан, Хоразм аҳли аввало қандай хислатлари билан аҳралиб туради, деб сўраса, мен лўнда қилиб, «Фурури билан» деб жавоб беруб бўлар эдим.

Ҳаққатан ҳам, бу юрт фарзандларининг фурури банд. Мен фурури банд деганда гердаийсини эмас, балки ўз юрти, ўз тупроғи билан фахрланганини тушунам.

Фурури банд деганда мен бу замин одамларининг, агарки тоғ-тоғ олтин ваъда қилса ҳам, ўз туғилган ерини ҳеч қачон бошқа жойга олишмаслигини, отабоболарим, аждодларимнинг хоки ётган шу юрт шон-шўҳратига ўз хиссамни қўшаман, деган эътиқод билан яшашини тушунам.

Эҳтимол, виллоят аҳлининг асл табиатида беҳабар бўлган одам, ахир, бу ер Швейцария ёки Греция бўлмаса, бир қарашда эътиборни тортилайдиган бу жойларни булар нега бунчалик жонди-лардан севади, нега бунча улуғлайди, деб хайрон қолиши мумкин.

Аслида, одамзотнинг она бағрида дунёга келиши қандай мўъжиза бўлса, унинг қалбидаги Ватанга муҳаббат туйғуси ҳам ана шундай илоҳий мўъжизадур. Ва қимда-қим шу мўъжизани ўз қўзи билан кўрмоқчи бўлса, Хоразмига келиб, бу замин одамларининг ҳаётига, меҳнатига назар солсин.

Қўнғилдаги бир гапни сизларга очик айтсам, мен Хоразм элини мана шундай олижанон фазилатлари учун севади ва ҳурмат қиламан.

Ўз ҳаёт тажрибамда кўрганман: бу халқ агар сени қабул қилса, бағрини, қалбини кенг очди, хурсандчилик кўнралида ҳам, оғир синов пайтларида ҳам тоғдек елкадо бўлиб ёнингда туради. Энг муҳими, мардлик ва вафодорлик хўсусиятларига ҳеч қачон хиёнат қилмайди.

Хоразм аҳлининг ўз юртига бўлган муҳаббат ва садоқатини шу заминнинг улғу шонлири Феруз ва Оғайи, Мунис ва Хоразмий қандай юксак пардаларда тараннум этганини барчангиз яхши биласиз.

Айниқса, буюқ шонир ва авлиё Пахлавон Маҳмуднинг «Мен учун Рум атласидан Хоразмнинг бир парча намати минг бора афзал» деган сатрлари, барча хориқарликларнинг қалбини ифода қилади, десам, янглишмаган бўлам.

Шу фикрларни умумлаштириб, мужасам қилиб айтсак, ҳаётга мана шундай қараш, мана шундай фалсафа билан яшайдиган халқ билан бирга бўлиш, унинг ишонч ва ҳурматини қозонишдан ортиқроқ бахт борми, айтилган, азиз дўстлар?

Албатта, мен яхши тушунам, бутун Хоразм аҳли бошдан кеңираётган етешмовчилик ва қийинчиликларга барҳам бериш, авваламбор, экологик муаммоларни ҳал этиш, бир сўз билан айтганда, одамларнинг ҳаёт даражасини яхшилаш борасида хали қўп иш қилишимиз керак.

Мен сизларни қийнаб келаётган бу муаммоларни доимо ўзимнинг елкамдаги оғир юк, деб биланам. Шу босис ҳаммиша Хоразмнинг дарду ташвишлари билан, уларни бартароф этиш фикри билан яшайман.

Шунинг учун ҳам сизлар эришган ютуқларнинг лоқаб бир қисмида менинг ҳам озгина хиссам бўлса, бундан қувонаман, уни худдики ўзимнинг ютуғим, деб ҳисоблайман.

Бу йил мамлакатимиз қишлоқ ҳўжалиги, жумладан, Хоразм учун нақадар оғир келганини ҳаммамиз яхши биламиз. Шундан қандайдир ўқиниб юрган хориқарлик деҳқонларни бағримга босиб, айтмоқчиман: азизларим, қадрдонларим, хижолат бўлмаб, ҳаёт бир йил билан яқун толмайди.

Мен ишонаман, мана шундай ориятли халқ билан ҳар қандай қийинчиликларни енгиб ўтиш мумкин. Пок ният билан қилган машаққатли меҳнатимиз ўз ҳосилини беражак, ишооллоқ.

Ишончим комилки, шу кунларга эришини учун бир ёқадан бош чиқариб, бир жон, бир тан бўлиб ҳаракат қилишимиз кераклигини мана шу зарда ўтирганлар ҳам, мени эшитаётган барча одамлар ҳам яхши тушунади ва шу давлатимизни қўллаб-қувватлайди.

Шу борада ўз олдимизга аниқ мақсад қўйиб, янги мавсумга пўхта тайёргарлик кўришимиз, бунинг учун зарур ишларни ушоққил билан бажаришимиз, аввало, ернинг қишга тайёрлаш, ҳали ишга солинмаган имкониятлардан фойдаланиш, энг муҳими, одамларнинг руҳини кўтариш — бизнинг ҳозирги кундаги долзарб вазифамиз, десам, ўйлайманки, ҳаммангиз бу фикримга қўшилсиз.

Ҳеч шубҳа йўқки, бутунги унутилмас, тарихий воқеа нафақат Хоразм эли, балки бутун Ўзбекистон аҳлини эркин ва фаровон ҳаёт барпо этиш йўлида гайрат-шижоат ва қатъият билан меҳнат қилишга даъват этган, халқимизнинг кучига куч, эртанги кунга бўлган ишончига ишонч қўшади.

Мен сизларни Ватанимизнинг юксак муқофоти билан яна бир бор қўтлар эканман, барчангизга сийрат-саломатлик, бахт ва омад, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Қадим Хоразм замини дунё турғунча турсин, Хоразм эли ҳеч қачон кам бўлмасин!

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов нутқ сузлади.

Юртошимиз Хоразм элининг улғу аждодларга хос мардлик ва жасорат, Ватанга муҳаббат ва садоқат аъналарини муносиб давом эттириб келаётганини, мураккаб табиий шартларда ўз матонатини намойён этиб, ҳаётнинг барча жаҳабларида юксак натижаларга эришяётганини алоҳида таъкидлади. Буюқ тарихий ва маънавий меросимизни асраб-авайлаб, дунёга машҳур этаётган, ёш авлодни ҳақиқий ватанпарварлик руида тарбиялаётган Хоразм аҳлининг фикркорона меҳнати ҳар қанча таҳсинга лойиқ.

Давлатимиз раҳбари Ватанимизнинг юксак муқофотини Хоразм виллояти ҳокимига топширди.

Тадбирда сўзга чиққан меҳнат фахрийси Йўлдош Ҳожиёев, Зулфия муқофоти лауреати Милоҳат Рўзметова, «Хоразм-Нурут» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонаси раҳбари Пўлат Сафаров ва Ўзбекистон Қаҳрамони Вера Пақ виллоятнинг Жалолиддин Манғуберди ордени билан муқофотлангани бутун воҳа элини беҳад қувонтирганини таъкидлаб, бундай юксак эътибор учун Юртошимизга миннатдорлик билдирди.

Шу куни давлатимиз раҳбари Хива шаҳридаги «Хива-Карпет» Ўзбекистон-Германия қўшма корхонасини бориб кўрди. Корхона маҳсулотлари нафақат юртимизда, балки хорижда ҳам ўз харидорини топган. Германия, Франция, Швейцариядан келтирилган замонавий дастгоҳлар билан жиҳозланган корхонада 700 га яқин йигит-қиз меҳнат қилмоқда. Корхона бир йилда 2,4 миллион квадрат метр гилам ва гилам маҳсулотлари тайёрлаш қувватига эга. Корхона цехларини айланли, замонавий тўқув дастгоҳлари, гилам тўқуш жараёни билан ташилган Юртошимиз гиламларининг замонавий, миллий шакл ва услубдаги янги нусхаларини яратиш, бунга ёш мусаввирларни кенг жалб этиш лозимлигини уқдирди.

Президент Ислам Каримов Урганч шаҳридаги ҳарбий қисмлардан бирида бўлиб, аскарлар билан сўхбатлашди. Уларнинг яшаш шартини, ҳарбий жаңоварлик тайёргарлиги билан қизиқди.

Шу йилнинг май ойида Хоразм виллоятда «Умид ниҳоллари» республика мусобақаларининг финал босқичи бўлиб ўтганди. Мусобақаларнинг очилиш ва ёпилиш маросимлари тўлиқ қайта таъмирланган «Хоразм» спорт мажмуида ўтказилган эди. Давлатимиз раҳбари спорт мажмуида бўлиб, бу ерда амалга оширилган ишларга юқори баҳо берди.

Урганч олимпия заҳиралари касб-ҳўнар коллежи «Умид ниҳоллари» республика ўйинларининг очилиш арасида иш бошлаган эди. Салкам бир йил ичида беш минг томошабинга мўлжалланган замонавий стадион, очик ва ёпиқ сузиш ҳавзалари, бокс ва кураш заллари, теннис кортлари, бадий гимнастика маркази бунёд этилди. Бу ерда спортнинг 20 тури билан шуғулланиш имконияти мавжуд.

Бадий гимнастика марказида бўлган давлатимиз раҳбари гимнастика қизларнинг кўргазмали чиқишларини томоша қилди.

Воҳид ЛУҚМОНОВ, Темур ШАМАКОВ, ЎЗА махсус мухбирлари

Суратда: тадбирдан лавҳалар

Р.ЖУМАНИЁЗОВ (ЎЗА) олган суратлар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ АРХИТЕКТУРА ВА ҚУРИЛИШ ҚўМИТАСИ

ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТўҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

6. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси фаолиятини жорий молиялаштириш давлат бюджетни маблағлари ва бюджетдан ташқари манбалар, шу жумладан давлат экспертизаси худудий бошқаруви, аввало, ернинг қишга тайёрлаш, ҳали ишга солинмаган имкониятлардан фойдаланиш, энг муҳими, одамларнинг руҳини кўтариш — бизнинг ҳозирги кундаги долзарб вазифамиз, десам, ўйлайманки, ҳаммангиз бу фикримга қўшилсиз.

7. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, виллоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси билан биргаликда қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш худудий консалтинг марказларини даромадларидан 10 фоиз ажратмалар ҳисобига амалга оширилади.

8. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, виллоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси билан биргаликда қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш худудий консалтинг марказларини юкланган вазифаларни бажариш,

10. Вазирлиқлар ва идоралар бир ой муддатда идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мазкур қарордан келиб чиқувчи ўзгаришлар ва қўшимчалар киритсинлар.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазирининг биринчи ўринбосари К.Н.Тулаганов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2003 йил 2 декабрь

шу жумладан нархларни шакллантириш масалалари бўйича керакли материаллар ва ахборотлар тақдим этиш учун зарур шарт-шароитлар билан таъминлансинлар.

8. Инвестиция лойиҳаларининг ҳужжатларини ишлаб чиқиш, экспертизадан ўтказиш ва тасдиқлаш тартиби тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

9. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

10. Вазирлиқлар ва идоралар бир ой муддатда идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мазкур қарордан келиб чиқувчи ўзгаришлар ва қўшимчалар киритсинлар.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазирининг биринчи ўринбосари К.Н.

АНДИЖОН АҲЛИНИНГ ТАШАББУСКОРЛИГИ, АЗМУ ШИЖОАТИ ВА ЖАСОРАТИНИ ХАЛҚИМИЗ ЮКСАК ҚАДРЛАЙДИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АНДИЖОН ВИЛОЯТИГА АМИР ТЕМУР ОРДЕНИНИ ТОПШИРИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Андижон элининг ақл-заковати, қобилияти, меҳнатсеварлиги, ўз сўзида қатъий туриши мана шундай шерикчилик алоқаларини ўрнатилганда муҳим омил бўлаётгани сир эмас.

Шу ўринда замонавий автомобиллар ишлаб чиқараётган «УздЭВавто» заводи, илғор технологлар билан жиҳозланган «Алишер Навоий интернешнл», «Андижон кабель», «Андижон полипропилен» каби йирик қўшма корхоналар, маҳаллий хомашё асосида ишлайдиган кўплаб кичик ва ўрта бизнес корхоналари бўлган ўз маҳсулотларини дунёнинг 38 мамлакатига экспорт қилаётганини ҳам қайд этиш лозим.

Азиз дўстлар, шу қувончли дамларда сизларнинг байрам-шижоат акс этиб турган очқ чехрангизга боқиб, бугун тарих мулкига айланган, менинг хотирамга чуқур ўрнашқан қолган айрим лавҳалар кўз ўнгимда гавдаланмоқда.

Хозиргидек эсимда, 1992 йилнинг 3 июлида, Олий Кенгашиимизнинг навбатдаги сессияси бўлиб ўтган бир пайтда, мен жанубий қореллик ишбилармонлар билан бирга Асака шахрига келган эдим. Мақсад — Ўзбекистонимизда замонавий автомобил заводи қуриш учун танланган жой билан ҳамкорларимизни таништириш эди. Албатта, биз бу масалада республикамиздаги бошқа кўп жойлар ҳам ўрганиб чиққан, уларнинг имкониятларини ҳисоб-ҳисоб қилган эдик. Лекин бирорвариди бўлган завод учун Асака шахрини танладик.

Бундай қарорга келишимизга нафақат бу ерда зарур шарт-шароитнинг мажбурияти, балки Андижон аҳлининг омилкорлиги, ўз мақсади йўлида тиниб-тинчимаслиги, бошланган ишнинг албатта охирига етказиш каби ҳусуниятлари ҳам сабаб бўлди, десам, муболаға бўлмайди.

Биз қурилиш лойиҳасини амалга оширишга киришганимизда, кўпчилик бунга ишонсизлик билан қараган, ҳатто баъзи бир узоқ ва яқин қўшиларимиз орасида «Бу ишнинг СССРдайд қилди давлат ҳам ундай олманган, Ўзбекистонга ким қўйибди!» — деганлар ҳам бўлган эди.

Лекин халқимиз, авваламбор, андижонликлар бу ташаббусни қўллаб-қувватлаб, уни рўёбга чиқариш учун белни муҳкам боғлаб меҳнат қилди. Биз бу йўлда қандай қийинчилик ва муаммоларга дуч келганимизни ўзимиз ва фақат ўзимиз биламиз.

Бу борада етарли тажрибамиз бўлмаса-да, барча муаммо ва тўсиқларни мардона енгитиб, ўз шу эл-юрт қандай буюк ишларга қодир эканини амалда исботладик.

Энг муҳими, бу замонавий корхонанинг барпо этилиши наинки вилоят аҳли, айни пайтда бутун халқимизнинг таваққури ва руҳини тубдан ўзгартириб, унинг гуруҳини юксалтиришга, келажакда бўлган ишончини мустаҳкамлашга ҳизмат қилганини бугун фахру ифтихор билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

минлаш осон иш эмас, албатта. Бу йўлда ураётган кўп-кўп муаммо ва қийинчиликларни енгилганда инсон омили — заводнинг навқирон жамоаси, аввало бу ердаги ёш ишчи ва мутахассисларнинг малакаси, иқтидори, ишнинг ташкил қилиш маданияти, ўз корхонасига, ўз касбига муносабати, садоқати энг асосий таянчимиз бўлди, десам, ўйлайманки, янглишмаган бўламиз.

Корхонада хозирга қадар 342 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилгани ва унинг 24 фоизи хорижа экспорт қилингани, янги ҳамкоримиз — Америка Қўшма Штатларининг «Женерал Моторс» компанияси ёрдамида «Матиз», «Ласетти» сингари янги русумдаги енгил машиналар чиқариш йўлга қўйилгани ҳам заводнинг замон талаблари асосида ишлаётганини кўрсатади.

Хўрматли дўстлар, биродарлар! Бугун сизлар билан бирга ёдга олесак арийдиган, эслаганда: кишини ҳажонга солардиган, қўнғилда гурур-ифтихор уйғотадиган бундай воқеаларни Андижон вилояти мисолида қўллаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонимиз қўлга киритган галла мустақиллиги масаласида ҳам бу вилоят ва унинг меҳнаткаш, ишбилармон деҳқонлари ҳал қилувчи ўрин тутди, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ёдингизда бўлса, тўқсонинчи йилларнинг бошларида биз четдан ҳар йили беш ярим миллион тонна галлани нақд валютага сотиб олар эдик.

Бунинг сабабини яхши биласизлар — шўро даврда қишлоқ ҳўжалигимиз асосини Марказ учун арзон пахта хомашёси етказиб беришга мослаштирилган эди.

Ва ўша даврда иродаси заиф баъзи раҳбарларимиз Марказнинг кўрсатми ва давлат ишларини бошқариш бўлими билан таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Ҳақмангизда яхши маълум, хозирги шароитда ишлаб чиқаришни эълансиз ривожлантириш, кўчи рақобатга бардош бериш, унинг иқтисодий барқарорлигини таъ-

ТАЯНЧИ

дан буён амалда бўлган фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш тизими етакчилигида барҳам берилди. Давлат органи билан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари асоси равишда бир-биридан акратилди.

тилган. Қўқон хонлиги даврида Фарғона водийсида, Тошкент шахрида ҳам маҳалла оқсоқоллари халқ томонидан сайланган ёки вазирадидан сазод этилган.

Ўзини ўзи бошқариш органлари ҳақида ва давлат ишларини бошқаришга фуқароларни жалб этишда кўмаклашган, давлат ҳокимияти органларига, қўнғиллари, юқори давлат органларининг ҳужжатларини, халқ депутатлари кенгашларини ва ҳокимларнинг қарорларини бажаришда ёрдамлаш шаклида фуқароларни биллаштиради.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари юридик шахс ҳуқуқларидан фойдаланади. Натигада маҳаллалар, кўча ва хиёбонларни ободонлаштириш, маънавий-маърифий, спорт иншоотларини қуриш ва улардан фойдаланиш, хайрия ишларини амалга ошириш ҳамда қонунда кўзда тутилган бошқа ишларни бажаришда ўзини ўзи бошқариш органлари катта имкониятларга эга бўлди-

лар. Масалан, Фарғона шахрида улкан, ҳашаматли «Маҳалла маркази»нинг бунёд этилиши, Қўқон, Марғилон, Қувасой шахарлари, вилоятдаги, барча туманлардаги маҳаллаларда «Обод маҳалла йили» муносабати билан оlib борилган кенг кўламли ободонлаштириш ишлари фикримиизнинг далилидир.

Шаҳарчалар, қишлоқлар, овулларни тузиш, тутатиш, шунингдек, уларнинг чегараларини ўзгартириш, уларга ном бериш ва уларнинг номларини ўзгартириш фуқаролар ўзини ўзи бошқаришнинг тегишли органлари фикрини ҳисобга олган ҳолда, қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилиши ҳам мумкин. Маълумки, шўро давридан бизга қўллаб ҳалқимиз табииати, аъёнчаларига, демократик тамойилларга зид қонунлар, бошқарув усуллари қатори қишлоқлар, маҳаллалар, кўчалар ва майдончаларга, турли иншоотларга коммунистик мафкура нуқтаи назаридан

қўйилган номлар ҳам мерос бўлиб қолган эди. Утган йиллар давомида биргина Фарғона вилоятининг ўзида ўзини ўзи бошқариш органлари тақлифлари билан минглаб жойлар ва иншоотлар номлари ўзгартирилди. Тарихий номлар қайта тикланди. Юзлаб жойлар, иншоотлар миллиатимиз учун ҳон фидо қилган, тараққиётимизга улкан ҳизматлари синган буюк ота-боболаримизнинг муборак исми-шарифлари билан аталди.

Албатта, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолияти тақомиллаштириб бераверади. Бу тизим халқ ҳокимиятичилигини амалга оширишда шубҳасиз ўта муҳим аҳамиятга эгадир. Зеро, келажакда юқори турвчи давлат ҳокимияти органи ваколатини қўйи турвчи давлат органларига, охири-охирида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига ўтказилишининг мақсада мувофиқлиги тан олган ҳақиқатдир.

Конституцияимизнинг маҳаллий давлат ҳокимиятлари асослари белгилаб берилган (XXI бобда) фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳақидаги 105-моддаси адолатли, демократик давлат қуриш мақсадини ўз олдига қўйган жамиятимизнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётини муҳим ўрин эгаллади. Бош Қўшмаимиз нафақат халқимизнинг, балки жаҳон демократиясининг бий тарихий тажриба ва аъёнчаларини ўзида муккас-самлаштирган. Халқимиз, давлатимиз иродасини тўлиқ ифода қилаётган, инсон ҳақ-ҳуқуқларини муҳофаза этидиган, унинг манфаатларини кўзлайдиган, қилаётган барча орзу-умидларини амалга оширадиган асосий омилдир.

Маъруфжон Усмонов, Фарғона вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари, адлия маслаҳатчиси.

манидаги «Ривож» фирмаси 350 ўринли, Олтинқул туманидаги «Су-волдуз» фермер ҳўжалиги 320 ўринли, булоқбошилик тадбиркор Абдужалил Шарипов 260 ўринли, Андижон туманидаги «Мустақиллик» фермер ҳўжалиги 240 ўринли янги қўв бинолари қуриб бергани алоҳида таҳсинга лойиқдир.

Бундай бағрикенг, ибратли фазилатлар, мардлик ва меҳрибонлик соҳиб бўлиши инсонларга ўз ҳурматимизни билдириш ҳаммамиз учун ҳам қарз, ҳам фарз, деб ўйлайман.

Мана шундай иштилош ва амалий ҳаракатлар, ўз навбатида, ўқитувчи ва ўқувчиларнинг малака ва билим даражасини оширишга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Қўронтепалик ўқитувчи Муҳаммадали Турсуновнинг «Алифбе» китоби, булоқбошилик Махфират Абдулаеванинг инглиз тили дарслиги, шахрихонлик Камолдин Фофуровнинг кимё фани бўйича ўқув қўлланмаси яратгани ҳам шунини исботлаб турибди.

Мен, бугунги муноиятдан фойдаланиб, униб-ўсиб келаётган ёш авлодимиз тарбиясига ҳаётини бағишлаган вилоятдаги барча фидойи ўқитувчилар, муҳтарам ўстоз-мураббийларга чуқур ва сэмимий ташаккурларимни айтишни ўз бурчим деб билиман.

Андижон вилоятида кейинги йилларда соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам сезиларли ўзгаришлар кўзга ташланмоқда.

Бу ҳақда гапирганда, вилоят бўйича 255 та қишлоқ врачлик пункти, оналар ва болалар саломатлигини сақлашга ихтисослашган замонавий муассасалар, шошилинч тиббий ёрдам марказлари ташкил этилганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Айниқса, бугунги кунда Андижон шахри том маънода республикамиздаги йирик тиббий марказлардан бирига айланган вилоятдаги эътиборлидир.

Бу ердаги тиббий институтда олиб борилаётган илмий изланиш ва тадқиқотларнинг халқро микёда тан олинганлиги ҳам Андижон олимларининг юксак салоҳиятини кўрсатади.

Қадри дўстлар! Андижон вилояти қўлга киритилган барча ютуқларда одамларнинг онгу таваққури, ҳаётга қарашини ўзгартиришга, миллий кадриятларимизни асраб-авайлаш, жамиятда юксак маънавий муҳитни қарор топтириш ишига зиёлилар, маданият, адабиёт ва санъат намояндалари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда.

Биз мана шу олижаноб мақсад йўлида астойдил хизмат қилаётган Сайфиддин Жалилов ва Зокиржон Машрабов, Дилшоҳдон Қурбонова ва Фатҳиддин Исоқов, Тулан Низом, Қамчибек Кенжа ва Гулнара Бозорова каби ўнлаб маънавиятимиз фидойиларининг ҳизматларини қадрлаймиз ва юқори баҳолаймиз.

Хўрматли юртдошлар! Бугунги кунда спортнинг ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамиятини тушунириб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак, деб ўйлайман. Лекин Ан-

Миллат ва маънавият

Она тилим — ифтихорим, инжа ганжаман. Хар гал она тилим билан учрашиб, унинг энг асосий белгиларида бири тил бирлигидир, бутун халқнинг бир муштарак тилга эгадир. Бир замонлар бизга дорилфунунда миллатнинг нима эканини ўргатиши, унинг энг асосий белгиларида бири тил бирлигидир, бутун халқнинг бир муштарак тилга эгадир, деб ўқитишган эди. Агар шу гап тўғри бўладиган бўлса, тилимизнинг қадимийлигини ўйлаганда ўзбек халқининг қадимийлиги, минг йиллар мобайнида яшаб келаётганига амин бўламиз. Утган авлод-аждодларимизга Аллоҳнинг раҳматлари ёғилсин — бу буюк зотлар ўзлари яшаган даврда тилимизнинг қадимийлигини ёрқин мисолларда келтиришган. Мана, «Девони луготит-турк»... Уни аста-рақлабман — турли сўзларнинг изоҳи учун муаллиф халқ ибораларини, турли шеърларни, мақолаларни келтиради. Бир неча минг йилларнинг оғир юки ҳам бу парчаларнинг оҳорини тўқа олмаган. Улар гарчи айнан бугунги тилимиздан бироз йироқдай туюлса-да, эҳзини жиндай жамласангиз, луготитсиз ҳам тўшуниб оласиз:

Ишарма кун ўлауриб, Бу тошқа бу тамга кўб Кула-тегин битидим... Тўғри, хар нима қилганимизда ҳам минг йиллар нарида айтилган ёки ёзилган нарсалар вақт ўтиши билан ўзгаради, тушуниш қийин бир ахволга келади. Масалан, французларнинг Роланд ҳақидаги, немисларнинг Нобилунги тўғрисидаги матнларини бугун махсус изоҳларсиз тушуниб бўлмайди. Ёки русларнинг бундан саккиз аср аввал яратган «Слово о полку Игореве» («Игорь

жангномаси») деган достони бор — бугун уни рус китобхони тушунмайди. Уч-тўртта олимгина ўзининг бу асар бўйича тадқиқотларини эълон қилиб, асарни бугунги рус тилига таржима қилиш ва изоҳлаш билан шуғулланади. (Айтганча, бу асар 1940 йилда шоир Даврон томонидан ўзбек тилига таржима қилиниб, сўзбоши билан чоп этилган эди.) Бинобарин, қадимий матнларни бугун тушуниш қийинлиги мутлақо қонуний ва табиий бир ҳолдир.

Лекин шу билан бирга у бугунги ўзбек китобхонига тушунарсиз, ўта мураккаб, деган гапни ҳам ўйлаб қўриш керак. Эсимга келган бирикми байти келтирай:

Не навоеси айлағай, бубула гуаистондан жудо, Айламас тўйи тақаллум шакаристондин жудо.

Ёки Кеча келгумдур дебон ул сарви гулрў келмади, Кўларимга кеча тонг отқучи уйку келмади. «Фарҳод ва Ширин»дан:

бор эди — улар нафосат тили фақат форс тили, бошқа тиллар эса шеърий туйғуларни ифодалаш учун ўзларининг дағалликлари тўғрисида оҳиллик қилади, деб қарар эдилар. Авваламбор, Навоий бобомиз ўзининг илмий ва бадиий асарларида бу қарашнинг мутлақо асоссиз эканини исбот қилиб берди. Қолаверса, бизнинг давримизда Чўлпон, Фафур Фулом, Абдулла Орипов каби шоирлар ҳам ўзбек тилининг имкониятлари бекис даражада чекисиз эканини исбот қилиб беришган. Эркин Воҳидовнинг-ку «Ёшлик де-

ўшандан бери у қўпична ўзи учун беихтиёр Чўлпоннинг мўъжизакор сатрларини гоҳида шивирлаб, гоҳида балад овозда тақроқлаб юради: *Қоронг кечада кўкка кўз тиклаб, Ўнг ёруғ юлдуздан сени сўраймен. Ул юлдуз уялиб, бошини букуб, Айтди: мен уни тушода кўрамен. Тушимда кўрамен — шунчалар гўзал, Биздан-да гўзалдир, ойдан-да гўзал!* Мен бугун ана шундай сеҳрли гўзалликлардан, бетакрор жозибага эга бўлган сўз хазинасидан бе-хабар, уларнинг ёнидан бепарво ўтиб кетаётган одамларни кўрсам,

ифодаланганини кўриб лол қолдим. Минглаб ибораларимиз борки, улар ичмачилиги, тўқислиги ва теранлиги жиҳатидан математик формулаларни эслатади. Масалан, «Йўғон чўзиладиган, ингичка узиладиган замонлар» деган ибора яширин. Шу бешгина сўз замирида қўлоқ-қўлоқ мақолаларда ифодаланган мазмун яширин. Яна унинг образлилигини айтмайсизми? Осонгина эсда қолишини айтмайсизми? Алишер Навоий «Муҳокамат-ул луготит» китобида ўзбек тилининг синонимларга бойлигини аниқ мисоллар билан исбот қилиб берган. Эркин Воҳидов ҳам мақолаларида тилимизнинг бу хислатини алоҳида мамнуният билан таъкидлайди. Дарҳақиқат, бундай сўзлар ҳаммиса хизматингизга камарбаста турган содиқ мулозимларга ўхшайди — бирор нарсани ёзишга киришингиз билан қаршингизда саф тортиб хизматини тақлиф қилади — энг маъқулни, энг жозибдорини ё жумлангизга узукнинг кўзидай ярашигини танлаб олаверасиз. Мана, биргина «қарамок» сўзини олиб кўрайлик, ўнлаб унга яқин, маънодош сўзлар бор — улар асосан, бир хил маънони аниқлаш ҳолда, хар гал шу маънонинг бирор жиҳатини, бирор қатламни, бирор ҳолатини таъкидлаб кўрсатади: «тиклмок», «разм солмок», «бақраймок», «алангламок», «ўқраймок», «мултирамок», «саросаб солмок», «қарамок» ва яна мен билмаган ёки ҳозир эсимга келмаган ўнлаб сўзлар... Буларнинг хар қайсисидан ўз ўрнида биллиб фойдалансангиз, тузилган жумла шунчаки бирор маънони ифодалаб қўя қолмайди, балки камалак ранглар билан товланади, гўзаллиги билан сизни маст қилади. Ахир, шундай гўзалликлардан ҳузурланмай, фахрланмай бўладими?

Озод ШАРАФИДДИНОВ, Ўзбекистон Қаҳрамони

(Давоми бор.)

ОНА ТИЛИМ — ИФТИХОРИМ, ИНЖА ГАНЖИНАМ

Шундай бўлса-да, мақтанаш учун эмас, адалат юзасидан айтмоқ керакки, қадимги туркий матнлари ёқд эски ўзбек тилидаги асарлар бугунги ўзбек тилига анча яқин туради. Масалан, 750-800 йил аввал яратилган Аҳмад Яссавий ёки Сулаймон Боқиргоний асарларини, «Кутадғу билиг», «Ҳибатул ҳақойиқ», «Қиссасул анбиё»ларни олинг — улар ҳам бугунги тилимизга жуда яқин. Мана, XIV асрда яратилган асарлардан мисол:

«Муҳаббатнома»дан: *Онингим, ол онгда менг яратти, Сочи бирла бўдиким тенг яратти.* Атойидан:

Ул санамким, сув ёқасида партек ўлатирур, Ғояти нозиклигидан сув билла ютса бўлур.

На таржима, на изоҳ керак. Албатта, Навоийнинг тили бирмунча мураккаброқ ва қийинроқ.

Илми асрабон неткумдур охир, Олиб авроқхами кеткумдур охир? Бунақа мисолларни минглаб келтириш мумкин. Назаримда, Навоий асарларининг тили бугун тушуниш учун бирмунча қийин бўлиб қолгани ҳақидаги гаплар сузишни билмаган одамнинг сувни кўриб ваҳима қилаётганига ўхшайди. Ҳолбуки, сузишни ўрганмоқ учун эса сувга тушиш керак, яъни Навоий уммонининг олдига келиб, «о, қандай буюк» дея хитоб қилавермасдан, унинг мулоҳазасига киришмоқ керак...

Ўзбек тили нафақат қадимий тил, у гоҳта нафосатга бой тил, у хар қандай маънони энг нозик, энг инжу қатламларига алоҳида ифодалаб бера оладиган, ўзининг гўзаллиги билан одамга завақ-шавқ улаша оладиган, баҳри дилини очиб, гўзаллик туйғусини қондира оладиган тил. Тўғри, бир вақтлар туркий тилининг нафосатига шубҳа билан қарайдиганлар

вони-ни ҳеч иккинланмай, девон эмас, «нафосат уммони» деб атаса бўлади. Буларнинг бари ва бу ерда тилга олинмаган яна қўпична асарлар она тилимиз гўзаллигининг ишончли хужжатларидир. Бунга амин бўлмоқ ва бу гўзалликдан баҳра олмақ учун ушбу асарларни ўқимоқ керак, холос. Йилда-ойда бир эмас, кунда ўқимоқ, тилда бўлмаса, дилда ўқимоқ керак.

Менинг бир неварам бошқа хар қандай бола каби шеърга ҳавас қўйди. Кейин у Чўлпон шеърларига рўпара келди. Буни қарангки, ўн яшар қизалоқ учун бу шеърлар том маънода кашфиёт бўлди — у ўзи учун бутунлай нотаниш бўлган, лекин бағоят латиф, қалбга қундай оқиб қирадиган ранглар ва оҳанглар дунёсини кашф этди. Эҳтимол, у буларни ҳали ақли билан тўла англаб етгани йўқдир, лекин қалби билан ҳис қилгани аниқ. Негаки,

ич-ичимдан ачиниб кетаман. Ахир, бу хазинани очиб, унинг бойликларидан фойдаланмоқ учун қандайдир машаққат чекиш, катта куч сарфлаб, меҳнат қилиш мону дунё харжлаш талаб қилинмайди-ку? Бор-йўғи кунт билан, сабр билан ўқиш керак, холос!

Она тилимизнинг яна бир фазилати борки, у билан ҳам хар қанча фахрланса арзийди. Ўзбек тили сўз бойлиги, қурилиши жиҳатидан, шунингдек, табиатига қўра хар қандай маънони тўла-тўқис ифодалашга мослашган. Унда мавҳум тушунарларни ҳам, мураккаб мазмунни ҳам бемалол ифодаласа бўлади. Илм тили, адабий тил халқнинг жонли тилига асосланади, ҳаммиса унинг бойликларидан фойдаланади. Халқ тили эса ихчамлик, образлилик асосига қурилган. Мен халқ тилидаги образлиликни кўриб, оламжаҳон маъно икки сўзда ёрқин

Баркамол авлоқ орзуси

КАНАДАЛИКЛАР ТУҲФАСИ

Тошкент қурилиш коммунал касб-хунар коллежи ўқитувчи ва талабаларини хурсанд қилди. Улар Nova Scotia Community коллежи жамоаси жўнатган 150 нусха турли ноёб адабиётларни қабул қилиб олдилар

2004 ўқув йилида икки талабамиз Тошкент Архитектура ва қурилиш институтининг махсус стипендиасига сазовор бўлди. Уларни амалиётга йўналтириш бўйича эса В.П.Чалов номи Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси Давлат ақшадорлик жамияти, «Тошиссикликкуввати» билан шартномалар тузганмиз. Халқаро алоқаларга алоҳида эътибор қаратганмиз. 3 нафар ўқитувчимиз Германия ва Жанубий Корея мамлакатларида бўлиб малакаларини ошириб қайтди. Айниқса, Канаданинг

Nova Scotia Community коллежи билан ҳамкорлигимиз кундан-кунга ривожланиб бормоқда. 2000 йилда 3 нафар ўқитувчимиз у ерда бўлиб, бир ой давомида малакаларини ошириб қайтган эди. Орадан бир йил ўтиб эса, канадаликлар коллежимизга ташриф буюришди. Биз ўзаро тажриба алмашдик. Муносабатларни янги бокичга кўтариш, янада ривожлантириш борасида келишиб олдик. Улар биздаги шарт-шароит, талабаларимизнинг касб-хунарга бўлган муносабати билан қизиқишди. Бугун

лицей, олий ўқув юртлири талабалари ҳам фойдаланиш имконига эга бўлади, — дейди коллеж кутубхонаси раҳбари Марзия Азимова.

— Менга «Windowsнинг янги версиялари» номи китоб жуда ёқди. Унинг мундарижаси билан танишганда ҳеч жойда учратмаган маълумотлар борлиги аён бўлди. Унда компьютер саводхонлиги борасидаги қўпична маълумотлар берилган, — дейди менежер бўлими III курс талабаси Дилшод Турсунов.

Бекзод ШУКУРОВ
☎ ☎ ☎ ☎ ☎
Суратларда: директор ўринбосари Азиз Ҳотамов талабаларни янги китоблар билан таништирмақда; талабалар ўқув залида **Шавкат АҚРАМОВ** олган суратлар

Интер-спорт

Футболкага миллион харидор

Англия терма жамоасининг сардори Дэвид Бекхэм ўзининг исми-шарифи ва «23» рақами туширилган футбол майкалари сотилиши бўйича рекорд натижага эришди. Бугунгача бундай футболкалар миллиондан ошқ сотилган. Қизиги шундаки, футболчи «Манчестер Юнайтед» жамоасида ўйнаб юрган кезлари ана шундай натижага эришганди. Шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида эса «Манчестер» билан боғлиқ футболкалар бор-йўғи 400 мингга сотилган.

Маълумки, Бекхэм «Алдидас» фирмаси билан шартнома тузган. Бекхэмдан кейин Рональдо, Зидан, Фигу, Роберто Карлос ва Раулар боришмоқда.

Тайсоннинг рақиби қамоқда

«Олимпиада — 92» ўйинларининг кумуш медали совриндори даниялик боксчи Брайан Нильсен кутилмаганда қамоққа тушди. Маълумки, 2001 йили Майк Тайсонга рўпара бўлишдан қайтмаган бу боксчи учрашуви олтинчи раундгача давом эттиришга имкон топган эди. Икки ҳафта олдин эса Нильсен кейф-сафодан кутуриб, тунги клублардан бирида жанжал қилган. 38 ёшли боксчининг тўполонини тинчитиб бўлмагандан кейин полиция чакришга тўғри келган. Полицияга ҳам ташланган Нильсен фақат тўплонча ўқталгачина «омошган». Шундай қилиб, боксчи 40 кун қамоқда ўтиргандан кейин суд аралашуви бошланади. Бўёғи нима бўлишини вақт кўрсатади.

ТЎХТАЮСУФ АКаниНГ АМЕРИКАЛИК ЎғЛИ

Чуст туманининг «Пансада» маҳалласида америкалик Доналд Негги яшайди. Тўғрироғи, у икки йилу уч ойга «Реасе Сопрс» «Тинчлик корпуси» орқали қўнғилилардан бўлиб ишлагани келган. Ўзбек тилида равон гапирди. Тумандаги бешта мактабда инглиз тили ва тасвирий санъатдан ёшларга сабоқ беради. Сой бўйидаги Тўхтаюсуф Рўзиматовлар оиласида истиқомат қилади. Хонадон бекаси Раҳима опа Доналдин олтинчи фарзандим дейди.

— Уни Дониёр деб қақирамиз, — деди Раҳима опа меҳр билан. — Ёши 24 да. Ёқумли бола. Менга жуда меҳрибон. Ўтин ёриб беради, уй-ўйғор ишларига қўмақлашди. Бир кун кўрсамасоғини қоламан. Ниятим уни уйлантириш.

Бугунги кунда Ўзбекистонда 150 нафар америкалик қўнғилили турли соҳаларда фаолият кўрсатишмоқда. Истиқлол тўғрисида Ўзбекистон — Америка муносабатлари яшилди. Ёшларимиз АҚШга бориб таълим олишмоқда. — Биз ўзбек миллати ҳақида деярли ҳеч қандай маълумотга эга эмасдик, — деди Доналд «Туркистон-пресс» муҳбирига. — Мустақиллик шарофати билан муносабатларимизга кенг йўл очилди. Менга Ўзбекистон, айниқса Чуст тумани жуда ёқди. Одамлари самимий ва меҳрибон. Болажон халқ. Тумандаги Тожқўрғон, Варзиқ, Гова қишлоқларидаги мактабларда дарс бераман. Болалар инглиз тилини ўрганишга жуда қизиқишади. Зеҳлири ўткир. Америка ҳақида мендан сўраша-

ди. Батафсил гапириб бераман. Насиб бўлса ўқигани борасизлар, дейман. Ўзбек миллий одатларини қузатиб юраман. Тўйларга бораман. Бозорларга чиқаман. Одамлар билан суҳбатлашаман. Ўзбекларнинг феъли бизнинг одамларга ўхшайди. Қарашлари, фалсафалари бир хил. Ўзбекистон тарихига қизиқаман. Бўш вақтларимда Навоий, Бобур, Машраб, Абдулла Қодирий асарларини мутлола қиламан. Ўзбек халқ қўшиқларини жони дилим билан тинглайман. Унда халқнинг дарду кичималари бор. Келгусида кўрганларим ҳақида китоб ёзмақчиман.

— Доналд, бу ерда дўстларингиз борми? — Ҳа. Нурилла, Фурқат, Дилмурод, Азизбек ва Музаффарлар меннинг дўстларим. Улар билан тез-тез учрашиб тураман. Тўйларга бирга борамиз. Қуёв жўра ҳам бўлидим. Дилмурод мени дорбозлар ўйинларига оқиб олиб боради. Дор ўйинларини томоша қилишга жуда қизиқаман. — Ўзбек таомлари сизга ёқадими? — Албатта. Раҳима онамга палов тайёрлашда ёрдам бераман. Биз пиширган палов жуда мазали бўлади. Оиламиздагилар билан баҳам кўраемиз. Айниқса, сумалани яқши кўраман. Ягона орзум тугинган отам Тўхтаюсуф ва онажоним Раҳимахонларни АҚШнинг Мичиган штати Детройт шаҳрида яшаётган ўз ота-онам билан таништириб, меҳмон қилиш.

«Туркистон-пресс»

Ҳикматли сўзлар маъноси

КИШИНING ЗАРИ КИШИНИ БУЗАР, ЗАРНИ КЎРГАН ЗАНЖИРНИ УЗАР

Мақкур мақол билан: «Зарда, яъни олтинда шундай бир зўр қувват борки, у кишиларни шундай зўр куч билан ўзига тортадики, одамлар унга эга бўлмоқ, қандай қилиб бўлмасин уни қўлга киритмоқ ниятида ўғирлик, қарқочлик, хиёнат, жиноят, ҳатто қотиллик қиладилар. Қўнча тарихда бу борада бўлиб ўтган қўпдан-қўп кўнгилсиз воқеалар бунинг далилидир», дейилмоқчи.

КИШИНING СИРИН АЙТМА, СЕНИНГ ҲАМ СИРИНГ АЙТГУВЧИЛАР БОР

Бу билан: «Бировнинг сирини бировга ёқд қўпчиликка айтиш — ододан эмас. Ҳамонки, у бирор нарсани ҳеч кимга айтмай, сир сақлаётган экан, сен буни билсанг ҳам бировга айтма, чақимчилик қилма. Акс ҳолда ўзингнинг ҳам сир-асрорингни, айбингни ошкор қилиб, шармандангни чиқарувчилар топилиб қолади», дейилмоқчи. «Кишини текширма, киши сени текширар».

ДИҚҚАТ, АУКЦИОН!

Давлат мулки қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси ҳузуридаги «FOYTAXT AUKSION» давлат унитар корхонаси

2003 йилнинг 5,12,19,26 декабрь кунлари аукцион савдоларини ўтказилади.

Савдоларга Тошкент шаҳри ҳудудида жойлашган якка партияда уй-жой қуриш учун мўлжалланган қўйидаги ер участкаларига, эгаллик ҳуқуқи қўйилади:

Мирзо Улуғбек тумани, Олмачи кўчасида хар бирининг майдони 0,04 га, бўлган иккита ер участкаси, бошланғич нархи — 2 288 000 сўмдан; майдони 0,02 га, бўлган битта ер участкаси, бошланғич нархи — 1 144 000 сўм;

Шайхонтоҳур тумани, Қозиробод 2-тор кўчаси, майдони 0,017 га, бўлган ер участкаси, бошланғич нархи — 1 360 000 сўм;

Кўнособод тумани, Соҳибқор кўчасида хар бирининг майдони 0,04 га, бўлган иккита ер участкаси, бошланғич нархи — 3 760 000 сўмдан;

Орифов кўчасида майдони 0,03 га, бўлган ер участкаси, бошланғич нархи — 2 088 000 сўм;

Акмал Икромов тумани, Уйғур кўчасида, майдони 0,024 га, бўлган ер участкаси, бошланғич нархи — 326 400 сўм.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун аризалар қабул қилиш савбодан уч кун аввал тўхтатилади. Савдолар соат 11,00 да бошланади.

Савдода қатнашиш истигани билдирган талабдорлар объект бошланғич нархининг 10 фоизи миқдоридagi закатал пулини «FOYTAXT AUKSION» давлат унитар корхонасининг «Ўзўй-жой» филиалига Тошкент шаҳар бўлими ФА 00425, СТИР 204399967. 20210000804243151001 ҳисоб рақамиса, тўлайди-ку.

Савдо Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Мовароуннаҳр кўчаси, 16 «А» уйда ўтказилади. Телефонлар: 133-23-40; 133-02-49.

Сообщение о существеном факте на ОАО «АСБОВСОЗ»

(Порядковый номер сообщения 07)
Наступление даты закрытия реестра:
— заседание Наблюдательного совета, на котором было принято решение о дате закрытия реестра акционеров, состоялось 28 ноября 2003 года;
— дата, на которую будет закрыт реестр акционеров, 22 декабря 2003 года.

BOSH MUHARRIR:
Safar OSTONOV

TAHRIIR HAY ATI:
Abdulla ORIPOV
Abdulhafiz JALOLOV
Azimjon AYUPOV
Aziz NOSIROV
Ashur QODIROV
Bobir ALIMOV
Habib SA'DULLA
Norbobo SHAKAROV (Bosh muharrir o'rinbosari)
Allimqul SULTONOV (Bosh muharrir o'rinbosari)
Andrey ORLOV (Bosh muharrir o'rinbosari «Golos Uzbekistana»)
Nomoz SA'DULLAYEV
Rahima HAKIMOVA
To'lepbergen QAIPBERGENOV
Mamad'ani MAMMADOQOV (Mas'ul kotib)

MUASSIS:
O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

BO' LIMLAR:
Siyosat, partiya va xalqaro hayot 133-44-55
Ma'naviyat va ma'rifot 133-69-45
Ijtimoiy hayot va iqtisodiyot 133-20-36
Parlament va huquq 136-57-20
Axborot, sport va harbiy vatanparvarlik 133-21-43
Xatlar va ommaviy ishlar 133-12-56 (Tel. Faks) Kotibiyat 133-72-83
Reklama va e'lonlar 133-38-55, 133-47-80, 133-06-83 (Tel. Faks)

VILOYATI MUXBIRLARI:
Andijonda — 25-16-16
Buxoroda — 222-10-92
Gulistonda — 25-03-80
Jizzaxda — 5-49-85
Navoiyda — 3-39-20
Namanganda — 6-43-43
Nukusda — 222-70-12
Samarqandda — 35-20-54
Urganchda — 226-51-35
Farg'onada — 26-43-62
Termizda — 3-79-98

MANZILIMIZ:
700000, TOSHKENT, MATBUOTCHILAR KO'CHASI, 32-UY.
Naybatchi: **Behzod SHUKUROV**
Gazeta «O'zbekiston ovozi»ning kompyuter markazida teriladi va sahifalandi.
Sahifalovchi-dasturchi: **Elyor UBAYDULLAYEV**
«Sharh» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida chop etildi.
Korxonaning manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta «O'zbekiston Respublikasi Davlat Matbuot Qo'mitasida 00004» raqam bilan royxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosiladi.
Hajmi 2 bosma taqob.
«O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
Г — 0060
7621 nusxada bosildi
Т — Тижрат материал
Topshirish vaqti — 21.00.
2 3 4 5 6
SOTUVDA ERKIN NARXDA